

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 20
van **JAN DURNEZ**
datum: 16 oktober 2014

aan **SVEN GATZ**
VLAAMS MINISTER VAN CULTUUR, MEDIA, JEUGD EN BRUSSEL

Regionaal depotbeleid erfgoed - Engagements provincies

Volgens het decreet cultureel erfgoed moet de provincie in ruil voor de Vlaamse subsidies "een regionaal depotbeleid voeren, opgemaakt in overleg met de lokale besturen en cultureel-erfgoedorganisaties, dat tegemoet komt aan de noden van het cultureel erfgoed dat aanwezig is op het grondgebied" (art. 151).

In de memorie van toelichting bij het Cultureel-erfgoeddecreet wordt een complementair beleid met steden, gemeenten en provincies verduidelijkt:

"De verantwoordelijkheid voor een regionaal cultureel-erfgoedbeleid is in handen van de provinciebesturen. De provincies dragen een verantwoordelijkheid voor de cultureel-erfgoedorganisaties die een regionale werking ontwikkelen en die bijdragen aan een streekgericht cultureel-erfgoedbeleid. Zo zetten de provincies onder meer in op de ondersteuning van collectiebeherende instellingen ingedeeld bij het regionale niveau en op de uitbouw van een regionaal depotbeleid, dit in overleg met onder andere de lokale besturen en de cultureel-erfgoedorganisaties.

De gemeenten en intergemeentelijke samenwerkingsverbanden zijn het best geplaatst om een lokaal cultureel-erfgoedbeleid vorm te geven dat samenhang vertoont en duurzaam is, dat het lokaal cultureel erfgoed op de kaart plaatst, actualiseert en levendig houdt. De gemeenten en intergemeentelijke samenwerkingsverbanden staan het dichtst bij het werkveld en kunnen het best een overzicht krijgen op het aanwezige cultureel erfgoed, de verschillende actoren en hun expertise. De gemeenten en intergemeentelijke samenwerkingsverbanden dragen verantwoordelijkheid voor de cultureel-erfgoedorganisaties die een lokale werking ontwikkelen. Van de lokale besturen wordt verwacht dat ze over de lokale inbedding van cultureel-erfgoedorganisaties een visie ontwikkelen."

En verder:

"Terwijl er verder wordt gewerkt aan het inventariseren is het hoogdringend om, op basis van de stand van zaken, een gecoördineerd depotbeleid voor cultureel erfgoed op te starten.

Om efficiënte oplossingen uit te kunnen werken is een zekere afstand en de blik van bovenuit nodig. Een afstemming tussen de noden van de verschillende cultureel-erfgoedcollecties en cultureel-erfgoedbeheerders is een eerste vereiste.

De provincies (en Vlaamse Gemeenschapscommissie voor het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad) krijgen een regierol toebedeeld om in overleg met de lokale besturen en de beheerders van het cultureel erfgoed op hun grondgebied naar oplossingen te zoeken. Aan hen wordt gevraagd om als moderator in de

depotproblematiek op te treden. Dit was reeds ingeschreven in het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008.

De Vlaamse Gemeenschap verwacht dat de provincies (en de Vlaamse Gemeenschapscommissie) op basis van de noden van het cultureel erfgoed, van de cultureel-erfgoedorganisaties, van cultureel-erfgoedbeheerders en van de lokale besturen, een werking en een regiefunctie opzetten. Dit kan door te sensibiliseren om in te spelen op wat bestaat, door thematisch te bundelen (bijv. één depot voor het kerkelijk cultureel erfgoed), of door het cultureel erfgoed dat dezelfde zorg vraagt samen te brengen (bijv. één depot voor paneelschilderkunst), door geografische bundeling (inzetten op regionale depots in samenwerking met de lokale besturen). We verwachten dat het cultureel erfgoed ook in depots toegankelijker wordt voor het publiek maar ook voor bruikleennemers.

Een onderbouwde depotwerking wordt gedragen door een degelijk depotmanagement. Een goede inventaris met toestand- en standplaatsrapportering, gekoppeld aan een geautomatiseerde collectieadministratie, maakt hier deel van uit. Voor een goede zorg voor het cultureel erfgoed zijn aangepaste klimaatomstandigheden vereist. Het toepassen van de internationale standaarden hiervoor geldt dan ook als een voorwaarde. Ook hiervoor kunnen de provincies via het consulentenschap ondersteunend optreden.

Om onder meer deze regierol op regionaal niveau te nemen wil de Vlaamse Gemeenschap de provincies stimuleren. De Vlaamse Regering zal hiervoor Vlaamse beleidsprioriteiten bekendmaken waarop de provincies kunnen intekenen. Vanuit de Vlaamse overheid zal de coördinatie/het helikopterzicht bewaakt worden."

In het uitvoeringsbesluit staan de beleidsprioriteiten voor de provincies:

"1° het ontwikkelen van een regionaal netwerk van cultureel-erfgoeddepots voor het duurzaam bewaren van cultureel erfgoed van de cultureel-erfgoedbeheerders op het grondgebied;

2° het ontwikkelen van een dienstverlening voor cultureel-erfgoedbeheerders met betrekking tot het duurzaam bewaren van cultureel erfgoed door:

a) expertise te ontwikkelen en te verzamelen en die expertise ter beschikking te stellen, met bijzondere aandacht voor het thema collectieverwerving en -af- stoting;

b) depotruimtes voor cultureel erfgoed te faciliteren;

(...)"

In het Vlaams regeerakkoord 2014 lezen we:

"We slanken de provincies verder af. Ze focussen vanaf nu op de grondgebonden bevoegdheden.

De persoonsgebonden bevoegdheden verliezen ze, net zoals de mogelijkheid om opcentiemen te heffen op de onroerende voorheffing. De opbrengst hiervan wordt omgezet in een dotatie rekening houdend met de uitgavenvermindering wegens het niet langer uitoefenen van de persoonsgebonden bevoegdheden.

In steden met meer dan 200.000 inwoners, oefenen de provincies niet langer bovenlokale taken uit en nemen ze geen gebiedsgerichte initiatieven meer. De opbrengsten die de eigen provinciebelastingen genereren in steden met meer dan 200.000 inwoners, worden doorgestort aan die steden."

In de omzendbrief BB 2014/4 over de aanpassing van de meerjarenplannen 2014-2019 en de budgetten 2015 lezen we het volgende:

"2.3. Provinciefonds

Het regeerakkoord 2014-2019 van de Vlaamse Regering bepaalt een drastische vereenvoudiging van de financiële stromen van Vlaanderen naar de lokale besturen. Slechts 2 fondsen blijven bestaan: het gemeentefonds (inclusief Stedenfonds) voor de algemene financiering en een investeringsfonds (bundeling van de middelen van het federale grootstedenbeleid, de stadsvernieuwingsprojecten en het plattelandsfonds). In afwachting van de operationalisering van deze beleidsopties worden de provinciebesturen aangeraden om in hun budget voor 2015 en voor de daarop volgende

boekjaren in de aanpassingen van hun meerjarenplan, geen aandeel in het Provinciefonds meer in te schrijven.”

Uit de feiten vandaag.

De provincies maken overeenkomsten met steden of groepen van gemeenten over de realisatie en de exploitatie van de regionale erfgoeddepots. Dit is op dit ogenblik hun decretale opdracht. Er is onduidelijkheid over de voortzetting van de provinciale engagementen vanaf het ontnemen van deze decretale bevoegdheid.

Kunnen de provincies hun engagementen inzake erfgoeddepotbeleid ook in de toekomst blijven nakomen? Zo neen, kan de minister garanderen dat de langetermijnengagementen die de provincies binnen hun bevoegdheid aangaan inzake investeringen en exploitatie onverkort worden overgenomen? En zo ja, door wie?

Deze vraag werd gesteld aan de ministers Liesbeth Homans (88) en Sven Gatz (20).

SVEN GATZ

VLAAMS MINISTER VAN CULTUUR, MEDIA, JEUGD EN BRUSSEL

GECOÖRDINEERD ANTWOORD

op vraag nr. 20 van 16 oktober 2014

van **JAN DURNEZ**

Het Vlaams regeerakkoord en de beleidsnota Binnenlands Bestuur en Stedenbeleid zijn duidelijk wat betreft de verdere afslanking van de provincies. De grondgebonden bevoegdheden blijven bij de provincies maar de provincies oefenen niet langer persoonsgebonden bevoegdheden uit. De persoonsgebonden bevoegdheden die hen door sectorale decreten zijn toegewezen, worden geschrapt. In de beleidsnota Binnenlands Bestuur en Stedenbeleid staat ook het decreet van 6 juli 2012 houdende het Vlaamse cultureel erfgoedbeleid vermeld, waarin de bevoegdheden van de provincies als persoonsgebonden bevoegdheid, geschrapt zal worden.

De provincies zullen in de toekomst dus niet verder hun engagementen inzake erfgoeddepotbeleid blijven nakomen.

Op de vraag of de lange termijnengagementen die de provincies binnen hun bevoegdheden aangaan inzake investeringen en exploitatie onverkort worden overgenomen, kan ik antwoorden dat we de bevoegdheden die overkomen naar de Vlaamse overheid niet zullen verwaarlozen. De bevoegdheden worden overgeheveld, deze overdracht houdt eveneens een overdracht van financiële en personele middelen in. De realiteit in het veld is complex. Een gecoördineerde aanpak is noodzakelijk. Voor het depotbeleid en de daaraan verbonden lange termijnengagementen is een nauwe afstemming nodig met het beleid vanuit Onroerend Erfgoed. Verder onderzoek moet dit nog uitwijzen.

Het depotbeleid komt tegemoet aan reële noden in het veld. Ik zal er erover waken dat de uitgezette initiatieven en inspanningen verdergezet kunnen worden.